

Błażej Gierczyk, Tomasz Ślusarczyk, Andrzej Szczepkowski, Anna Kujawa

XXII WYSTAWA GRZYBÓW PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ. MATERIAŁY DO POZNANIA MYKOBIOTY PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ

22st Exhibition of Fungi of the Białowieża Forest. Materials to the knowledge of mycobiota of the Białowieża Primeval Forest.

ABSTRAKT: XXII Wystawa Grzybów Puszczy Białowieskiej odbyła się w dniach 16-18 września 2016 roku w Białowieży. Wystawie towarzyszyły liczne atrakcje edukacyjne, przygotowane przez pracowników Ośrodka Edukacji Przyrodniczej Białowieskiego Parku Narodowego. Zaprezentowano na niej ponad 200 gatunków grzybów wielkoowocnikowych, których listę zawiera niniejsza praca. W trakcie prac terenowych zanotowano również szereg rzadkich, zagrożonych i chronionych gatunków (niektóre z nich nie były prezentowane na wystawie). W sumie znaleziono 11 gatunków niepodawanych dotychczas z terenu Polski (*Cortinarius arvalis*, *C. incisor*, *C. lacustris*, *Cystoderma subvinaceum*, *Lentinellus micheneri*, *Melanoleuca heterocystidiosa*, *M. substrictipes*, *Ossicaulis lachnopus*, *Phaeohelotium terrestre*, *Pseudaleuria fibrillosa*, *Xerocomus bubalinus*) oraz 24 gatunki nowe dla Puszczy Białowieskiej (*Clavulinopsis helvola*, *Clitocybe albofragrans*, *Coprinopsis acuminata*, *Cortinarius argutus*, *C. diasemospermus* var. *diasemospermus*, *C. flexipes* var. *flabellus*, *C. largus*, *C. porphyropus*, *C. raphanoides*, *C. stillatitius*, *C. tabularis*, *C. talus*, *Cystolepiota hetteri*, *Entoloma depluens*, *E. dysthaloides*, *Gerhardtia borealis*, *Hebeloma fragilipes*, *Hypocrea farinosa*, *Melanoleuca subpulverulenta*, *Melastiza cornubiensis*, *Psathyrella panaeoloides*, *Russula graveolens*, *Scutellinia trechispora* i *S. vitreola*).

SŁOWA KLUCZOWE: Basidiomycota, Ascomycota, grzyby wielkoowocnikowe, bioróżnorodność, wystawa grzybów, Białowieski Park Narodowy

ABSTRACT: 22nd Exhibition of Fungi of the Białowieża Forest was held on September 16-18, 2016 in Białowieża. Sporocarps of over 200 species of macrofungi were presented. The Exhibition was accompanied by many educational events, organised by the staff of the Education Centre of the Białowieski National Park. This paper presents the list of fungi presented at the Exhibition and the list of rare, endangered and protected fungal species, observed and collected in the Białowieża Forest during the field works preceding the Exhibition. Among the collected species, 11 are new to Poland (*Cortinarius arvalis*, *C. incisor*, *C. lacustris*, *Cystoderma subvinaceum*, *Lentinellus micheneri*, *Melanoleuca heterocystidiosa*, *M. substrictipes*, *Ossicaulis lachnopus*, *Phaeohelotium terrestre*, *Pseudaleuria fibrillosa*, *Xerocomus bubalinus*) and the next 24 are new to the Białowieża Forest (*Clavulinopsis helvola*, *Clitocybe albofragrans*, *Coprinopsis acuminata*, *Cortinarius argutus*, *C. diasemospermus* var. *diasemospermus*, *C. flexipes* var. *flabellus*, *C. largus*, *C. porphyropus*, *C. raphanoides*, *C. stillatitius*, *C. tabularis*, *C. talus*, *Cystolepiota hetteri*, *Entoloma depluens*, *E. dysthaloides*, *Gerhardtia borealis*, *Hebeloma fragilipes*, *Hypocrea farinosa*, *Melanoleuca subpulverulenta*, *Melastiza cornubiensis*, *Psathyrella panaeoloides*, *Russula graveolens*, *Scutellinia trechispora* and *S. vitreola*).

KEY WORDS: Basidiomycota, Ascomycota, macrofungi, biodiversity, exhibition of fungi, Białowieża Primeval Forest, Białowieski National Park

Wstęp

Puszcza Białowieska jest uważana za najlepiej zachowany nizinny las Europy, wykazujący wiele cech lasu naturalnego (m.in. Faliński 1986, Jędrzejewska i Jędrzejewski 1998, Sokołowski 2004, Jaroszewicz et al. 2010, Latałowa et al. 2016). Unikalność tego kompleksu leśnego wyraża się między innymi w olbrzymiej bioróżnorodności. Fenomen ten dotyczy także grzybów. Na obszarze Puszczy Białowieskiej odnotowano stanowiska około 1900 gatunków grzybów wielkoowocnikowych (około 40% znanych z terenu Polski), a z terenu Białowieskiego Parku Narodowego (BPN) – około 1750 gatunków (Kujawa, npubl.). Opublikowana ostatnio lista grzybów poliporoidalnych Puszczy Białowieskiej liczy 210 gatunków, co stanowi 90% grzybów z tej grupy, odnotowanych z terenu Polski (Karasiński i Wołkowycki 2015).

W celu popularyzacji wiedzy o grzybach Puszczy Białowieskiej, pracownicy Ośrodka Edukacji Przyrodniczej BPN, przy udziale mykologów z różnych ośrodków naukowych w Polsce, od ponad 20 lat organizują Wystawy Grzybów Puszczy Białowieskiej. Obok wartości edukacyjnej, stanowią one okazję do poszerzenia wiedzy na temat mykobioty tego terenu. Pomimo wieloletnich badań, rokrocznie znajdowane są w Puszczy Białowieskiej gatunki dotychczas stąd nienotowane (zarówno nowe dla Polski, jak i znane z innych regionów kraju, ale nienotowane z Puszczy), jak też nowe stanowiska gatunków rzadkich, znanych z pojedynczych obserwacji na tym terenie. Celem pracy jest krótka charakterystyka grzybów zaprezentowanych na XXII Wystawie Grzybów Puszczy Białowieskiej oraz przedstawienie listy cennych gatunków (nowych dla Polski i/lub dla Puszczy Białowieskiej, rzadkich, zagrożonych i chronionych) znalezionych przy okazji prac przygotowawczych do wystawy.

Materiały i metody

Zbiór owocników dokonano w wybranych miejscach na całym obszarze Puszczy Białowieskiej. Prace terenowe prowadzono w dniach 12-16.09.2016 roku. Nazwy grzybów agarykoidalnych i boletoidalnych podano za Funga Nordica (Knudsen i Vesterholt 2012), natomiast pozostałych gatunków wg MycoBank (2016). Gatunki chronione podano wg Rozporządzenia Ministra Środowiska (Rozporządzenie 2014), a kategorie zagrożenia wg Wojewody i Ławrynowicz (2006). Dane o rozmieszczeniu w Polsce oparto na listach krytycznych grzybów workowych (Chmiel 2006) i podstawkowych (Wojewoda 2003) oraz bazie mykologicznych danych z literatury (Kujawa 2016). Suche okazy niektórych gatunków zachowano w prywatnych fungariach autorów (oznaczone w tekście jako BGF lub TŚ), a także w fungarium Zakładu Mikologii i Fitopatologii Leśnej SGGW w Warszawie (WAML). Gatunki oznaczano w oparciu o klasyczne metody stosowane w identyfikacji grzybów, wykorzystując mikroskop świetlny. Preparaty mikroskopowe przygotowano w wodzie, 10% NaOH, odczynniku Melzera, sulfowanilinie, amoniakalnym roztworze czerwieni Kongo i roztworze błękitu anilino-wego w kwasie mlekowym.

XXII Wystawa Grzybów Puszczy Białowieskiej

XXII Wystawa Grzybów Puszczy Białowieskiej odbyła się w dniach 16-18 września 2016 roku w Ośrodku Edukacji Przyrodniczej BPN. Przygotowania do wystawy (prace terenowe) trwały od 12 września. Pomimo niekorzystnych warunków pogodowych w okresie poprzedzającym wystawę (niska suma opadów) zaprezentowano stosunkowo dużą liczbę gatunków, jednak wiele z nich było reprezentowanych przez pojedyncze, nie najlepiej zachowane owocniki. W sumie na wystawie zgromadzono 202 gatunki grzybów (tab. 1), w tym 16 gatunków grzy-

bów workowych *Ascomycota* i 186 gatunków grzybów podstawkowych *Basidiomycota*. Ponadto, zaprezentowano kolekcje mieszane, reprezentujące owocniki różnych, nieoznaczonych gatunków należących do trzech rodzajów: zasłonak *Cortinarius*, mleczaj *Lactarius* i gołąbek *Russula*. W pierwszym dniu wystawy (16 września) od rana odbywały się zajęcia edukacyjne dla uczniów szkół euroregionu „Puszcza Białowieska”. Młodzież uczestniczyła w wykładzie dr Anny Kujawy („Jak oglądać owocniki, żeby widzieć ich cechy”), w działaniach edukacyjnych prowadzonych przez pracowników Ośrodka Edukacji (prezentacja multimedialna „Zwodnicze sobowtóry” dotycząca grzybów trujących, konkursy edukacyjne, pokazy gier komputerowych związanych z grzybami, „Grzybowa manufaktura” poświęcona rękodziełu o grzybowej tematyce) oraz zwie-

dzała wystawę, oprowadzana przez mykologów – autorów niniejszej pracy (fot. 1). Po oficjalnym otwarciu wystawy w godzinach popołudniowych, odbyły się dwa wykłady skierowane do dorosłych zwiedzających – wspomniany wyżej wykład dr Kujawy oraz „Opowieść o grzybowej pasji...” wygłoszony przez p. Izabelę Kulińską, autorkę bloga kulinarnego „Smaczna Pyza”, a także pokaz prezentacji „Zwodnicze sobowtóry”. Wykład p. Izy Kulińskiej połączony był z prezentacją książki „Czy wiesz, co jesz” wydanej przez BPN, zawierającej opis wybranych gatunków jadalnych i trujących oraz autorskie przepisy na potrawy grzybowe (Kulińska i Stefanik 2016). Zainteresowani mogli obejrzeć ekspozycję grzybów pod przewodnictwem mykologów. Wystawę odwiedziło około 400 uczniów w ramach zajęć edukacyjnych oraz około 1100 pozostałych zwiedzających.

Fot. 1. Uczniowie szkół euroregionu „Puszcza Białowieska” zwiedzają XXII Wystawę Grzybów Puszczy Białowieskiej, oprowadzani przez dr hab. inż. Andrzeja Szczepkowskiego (fot. Mirosław Wantoch-Rekowski; 16.09.2016).

Photo 1. Students of the schools from the Białowieża Forest Euroregion visiting 22nd Exhibition of Fungi of the Białowieża Forest, guided by dr hab. inż. Andrzej Szczepkowski (photo by Mirosław Wantoch-Rekowski; 16.09.2016).

Tab. 1. Lista taksonów zaprezentowanych na XXII Wystawie Grzybów Puszczy Białowieskiej.
 Tab.1. List of the taxa presented during 22th Exhibition of Fungi of the Białowieża Forest.

Nazwa łacińska / Latin name	Kategoria zagrożenia, fungarium / Threat category, fungarium acronym
ASCOMYCOTA	
<i>Bisporella citrina</i> (Batsch) Korf & S.E. Carp.	
<i>Chlorociboria aeruginosa</i> (Oeder) Seaver ex C.S. Ramamurthi, Korf & L.R. Batra	R
<i>Cyathicula cyathoidea</i> (Bull.) Thüm.	
<i>Gyromitra infula</i> (Schaeff.) Quél.	V
<i>Helvella crispa</i> (Scop.) Fr.	
<i>Helvella macropus</i> (Pers.) P. Karst.	
<i>Humaria hemisphaerica</i> (F.H. Wigg.) Fuckel	
<i>Hypocrea citrina</i> (Pers.) Fr.	
<i>Hypocrea sulphurea</i> (Schwein.) Sacc.	WAML
<i>Kretzschmaria deusta</i> (Hoffm.) P.M.D. Martin	
<i>Otidea onotica</i> (Pers.) Fuckel	
<i>Peziza micropus</i> Pers.	
<i>Scutellinia scutellata</i> (L.) Lambotte	
<i>Tarzetta</i> sp.	
<i>Xylaria longipes</i> Nitschke	
<i>Xylaria polymorpha</i> (Pers.) Grev.	
BASIDIOMYCOTA	
<i>Agaricus sylvicola</i> s. str. (Vittad.) Peck	
<i>Amanita citrina</i> (Schaeff.) Pers. f. <i>citrina</i>	
<i>Amanita fulva</i> (Schaeff.) Fr.	
<i>Amanita muscaria</i> (L.) Lam.	
<i>Amanita pantherina</i> (DC.) Krombh.	
<i>Amanita phalloides</i> (Vaill.) Link	
<i>Amanita porphyria</i> Alb. & Schwein.	
<i>Amanita rubescens</i> Pers.	
<i>Antrodia serialis</i> (Fr.) Donk	
<i>Antrodia sitchensis</i> (D.V. Baxter) Gilb. & Ryvarden	
<i>Antrodia sinuosa</i> (Fr.) P. Karst.	R
<i>Artomyces pyxidatus</i> (Pers.) Jülich	V
<i>Aurantiporus fissilis</i> (Berk. & M.A. Curtis) H. Jahn ex Ryvarden	R, WAML
<i>Auricularia mesenterica</i> (Dicks.) Pers.	R
<i>Bjerkandera adusta</i> (Willd.) P. Karst.	
<i>Boletus edulis</i> Bull.	
<i>Bovista nigrescens</i> Pers.	
<i>Byssomerulius corium</i> (Pers.) Parmasto	
<i>Calocera viscosa</i> (Pers.) Fr.	

<i>Cantharellus cibarius</i> Fr.	
<i>Chroogomphus rutilus</i> (Schaeff.) O.K. Mill.	
<i>Clavulina cinerea</i> (Bull.) J. Schröt.	
<i>Climacocystis borealis</i> (Fr.) Kotl. & Pouzar	R, BGF
<i>Ampulloclitocybe clavipes</i> (Pers.) Redhead, Lutzoni, Moncalvo & Vilgalys	
<i>Coltricia perennis</i> (L.) Murrill	
<i>Coriolopsis gallica</i> (Fr.) Ryvarden	R
<i>Coriolopsis trogii</i> (Berk.) Domański	
<i>Cortinarius armillatus</i> (Fr.) Fr.	
<i>Cortinarius cinnabarinus</i> Fr.	TŚ
<i>Cortinarius torvus</i> (Fr.) Fr.	
<i>Cortinarius</i> spp. ¹	
<i>Craterellus cornucopioides</i> (L.) Pers.	
<i>Crepidotus mollis</i> (Schaeff.) Staude var. <i>mollis</i>	TŚ
<i>Crucibulum laeve</i> (Huds.) Kambly	
<i>Crustoderma dryinum</i> (Berk. & M.A. Curtis) Parmasto	E
<i>Dacryobolus karstenii</i> (Bres.) Oberw. ex Parmasto	E
<i>Daedalea quercina</i> (L.) Pers.	
<i>Daedaleopsis confragosa</i> (Bolton) J. Schröt.	
<i>Datronia mollis</i> (Sommerf.) Donk	
<i>Echinoderma asperum</i> (Pers.) Bon	
<i>Exidia pithya</i> (Alb. & Schwein.) Fr.	
<i>Exidia plana</i> Donk	
<i>Fomes fomentarius</i> (L.) Fr.	
<i>Fomitopsis pinicola</i> (Sw.) P. Karst.	
<i>Ganoderma lipsiense</i> (Batsch) G.F. Atk.	
<i>Geastrum rufescens</i> Pers.	E
<i>Gelatoporia pannocincta</i> (Romell) Niemelä	E
<i>Gloeophyllum odoratum</i> (Wulfen) Imazeki	
<i>Gloeophyllum sepiarium</i> (Wulfen) P. Karst.	
<i>Gymnopilus picreus</i> (Pers.) P. Karst.	E
<i>Gymnopus androsaceus</i> (L.) J.L. Mata & R.H. Petersen.	
<i>Gyroporus castaneus</i> (Bull.) Quél.	R
<i>Gyroporus cyanescens</i> (Bull.) Quél.	R
<i>Hebeloma mesopheum</i> (Pers.) Quél.	
<i>Hebeloma radicosum</i> (Bull.) Ricken	I
<i>Hebeloma</i> sp.	
<i>Heterobasidion annosum</i> s. str. (Fr.) Bref.	
<i>Hydnum rufescens</i> Pers.	
<i>Hygrophorus nemoreus</i> (Pers.) Fr.	TŚ
<i>Hymenochaete rubiginosa</i> (Dicks.) Lév.	
<i>Hypholoma fasciculare</i> (Huds.) P. Kumm. var. <i>fasciculare</i>	
<i>Hypholoma lateritium</i> (Schaeff.) P. Kumm.	
<i>Infundibulicybe gibba</i> (Pers.) Harmaja	

<i>Inocybe maculata</i> Boud.	
<i>Inonotus radiatus</i> (Sowerby) P. Karst.	
<i>Ischnoderma benzoinum</i> (Wahlenb.) P. Karst.	V
<i>Kuehneromyces mutabilis</i> (Schaeff.) Singer & A.H. Sm.	
<i>Laccaria amethystina</i> Cooke	
<i>Lacrymaria lacrymabunda</i> (Bull.) Pat.	
<i>Lactarius circellatus</i> Fr.	
<i>Lactarius helvus</i> (Fr.) Fr.	
<i>Lactarius necator</i> (Bull.) Pers.	
<i>Lactarius quietus</i> (Fr.) Fr.	
<i>Lactarius torminosus</i> (Schaeff.) Pers.	
<i>Lactarius vellereus</i> (Fr.) Fr.	
<i>Lactarius</i> spp. ¹	
<i>Laetiporus sulphureus</i> (Bull.) Murrill	
<i>Leccinum pseudoscabrum</i> (Kallenb.) Šutara	
<i>Leccinum scabrum</i> (Bull.) Gray	
<i>Leccinum versipelle</i> (Fr. & Hök) Snell	
<i>Lentinellus ursinus</i> (Fr.) Kühner	V
<i>Lenzites betulina</i> (L.) Fr.	
<i>Lepista flaccida</i> (Sowerby) Pat.	
<i>Leucopaxillus gentianeus</i> (Quél.) Kotl.	BGE, TŠ
<i>Lycoperdon excipuliforme</i> (Scop.) Pers.	
<i>Lycoperdon perlatum</i> Pers.	
<i>Lycoperdon pyriforme</i> Schaeff.	
<i>Lycoperdon utrifforme</i> Bull.	
<i>Lyophyllum decastes</i> (Fr.) Singer var. <i>loricatum</i> (Fr.) Kühner	
<i>Macrocystidia cucumis</i> (Pers.) Joss. var. <i>cucumis</i>	
<i>Macrolepiota procera</i> (Scop.) Singer var. <i>procera</i>	
<i>Marasmiellus perforans</i> (Hoffm.) Antonín, Halling & Noordel.	
<i>Megacollybia platyphylla</i> (Pers.) Kotl. & Pouzar	
<i>Melanoleuca</i> sp.	
<i>Mycena inclinata</i> (Fr.) Quél.	
<i>Mycena maculata</i> P. Karst.	
<i>Mycena rosea</i> (Schumach.) Gramberg	
<i>Onnia tomentosa</i> (Fr.) P. Karst.	V
<i>Ossicaulis lignatilis</i> (Pers.) Redhead & Ginns	V
<i>Panellus stipticus</i> (Bull.) P. Karst.	
<i>Panus conchatus</i> (Bull.) Fr.	R
<i>Paxillus involutus</i> (Batsch) Fr. s.l.	
<i>Peniophora limitata</i> (Chaillet ex Fr.) Cooke	
<i>Phallus impudicus</i> L.	
<i>Phellinus alni</i> (Bondartsev) Paramsto	
<i>Phellinus conchatus</i> (Pers.) Quél.	
<i>Phellinus nigricans</i> (Fr.) P. Karst.	I

<i>Phellinus nigrolimitatus</i> (Romell) Bourdot & Galzin	E
<i>Phellinus populicola</i> Niemelä	E
<i>Phellinus punctatus</i> (P. Karst.) Pilát	
<i>Phellinus robustus</i> (P. Karst.) Bourdot & Galzin	
<i>Phellinus tremulae</i> (Bondartsev) Bondartsev & P.N. Borisov	E
<i>Phlebia radiata</i> Fr.	
<i>Phlebia tremellosa</i> (Schrad.) Nakasone & Burds.	
<i>Phleogena faginea</i> (Fr. & Palmquist) Link	E
<i>Pholiota astragalina</i> (Fr.) Singer	
<i>Pholiota jahonii</i> Tjall.-Beuk. & Bas	BGF, WAML
<i>Pholiota squarrosa</i> (Weigel) P. Kumm.	
<i>Pholiota squarrosoides</i> (Peck) Sacc.	E, WAML
<i>Piptoporus betulinus</i> (Bull.) P. Karst.	
<i>Pleurotus</i> aff. <i>abieticola</i> R.H. Petersen & K.W. Hughes	
<i>Pleurotus dryinus</i> (Pers.) P. Kumm.	
<i>Pleurotus pulmonarius</i> (Fr.) Quél.	V
<i>Plicaturopsis crispa</i> (Pers.) D.A. Reid	R
<i>Pluteus cervinus</i> (Schaeff.) P. Kumm.	
<i>Pluteus leoninus</i> (Schaeff.) P. Kumm.	
<i>Polyporus badius</i> (Pers.) Schwein.	
<i>Polyporus tuberaster</i> (Jacq. ex Pers.) Fr.	R
<i>Porodaedalea chrysoloma</i> (Fr.) Fiasson & Niemelä	V
<i>Porodaedalea pini</i> (Brot.) Murrill	R
<i>Postia caesia</i> (Schrad.) P. Karst.	
<i>Postia fragilis</i> (Fr.) Jülich	
<i>Postia guttulata</i> (Peck) Jülich	E
<i>Postia stiptica</i> (Pers.) Jülich	
<i>Postia ptychogaster</i> (F. Ludw.) Vesterh.	R
<i>Postia tephroleuca</i> (Fr.) Jülich	
<i>Postia undosa</i> (Peck) Jülich	E, WAML
<i>Psathyrella piluliformis</i> (Bull.) P.D. Orton	
<i>Pseudochaete tabacina</i> (Sowerby) T. Wagner & M. Fisch.	R
<i>Pseudocraterellus undulatus</i> (Pers.) Rauschert	
<i>Pycnoporellus fulgens</i> (Fr.) Donk	V
<i>Pycnoporus cinnabarinus</i> (Jacq.) P. Karst.	
<i>Ramaria eumorpha</i> (P. Karst.) Corner	
<i>Ramaria stricta</i> (Pers.) Quél. var. <i>stricta</i>	
<i>Rhodocollybia maculata</i> (Alb. & Schwein.) Singer var. <i>maculata</i>	
<i>Russula cyanoxantha</i> (Schaeff.) Fr.	
<i>Russula emetica</i> (Schaeff.) Pers. s. lato	
<i>Russula grata</i> Britzelm	
<i>Russula nigricans</i> (Bull.) Fr.	
<i>Russula ochroleuca</i> Pers.	
<i>Russula vesca</i> Fr.	

<i>Russula virescens</i> (Schaeff.) Fr.	
<i>Russula</i> spp. ¹	
<i>Schizophyllum commune</i> Fr.	
<i>Schizopora flavipora</i> (Berk. & M.A. Curtis ex Cooke) Ryvarden	
<i>Schizopora paradoxa</i> (Schrad.) Donk	
<i>Scleroderma areolatum</i> Ehrenb.	
<i>Scleroderma bovista</i> Fr.	
<i>Scleroderma citrinum</i> Pers.	
<i>Serpula himantioides</i> (Fr.) P. Karst.	R
<i>Skeletocutis nivea</i> (Jungh.) Jean Keller	
<i>Sparassis crispa</i> (Wulfen) Fr.	R
<i>Steccherinum ochraceum</i> (Pers. ex J.F. Gmel.) Gray	
<i>Stereum hirsutum</i> (Willd.) Pers.	
<i>Stereum rugosum</i> Pers.	
<i>Stereum subtomentosum</i> Pouzar	
<i>Suillus grevillei</i> (Klotzsch) Singer var. <i>grevillei</i>	
<i>Suillus luteus</i> (L.) Roussel	
<i>Tapinella atrotomentosa</i> (Batsch) Šutara	
<i>Tapinella panuoides</i> (Fr.) E.-J. Gilbert f. <i>panuoides</i>	
<i>Thelephora</i> sp.	
<i>Trametes gibbosa</i> (Pers.) Fr.	
<i>Trametes hirsuta</i> (Wulfen) Pilát	
<i>Trametes ochracea</i> (Pers.) Gilb. & Ryvarden	
<i>Trametes versicolor</i> (L.) Lloyd	
<i>Trichaptum abietinum</i> (Pers. ex J.F. Gmel.) Ryvarden	
<i>Trichaptum biforme</i> (Fr.) Ryvarden	R
<i>Tricholoma columbetta</i> (Fr.) P. Kumm.	R
<i>Tricholoma saponaceum</i> (Fr.) P. Kumm. var. <i>saponaceum</i>	
<i>Tricholoma stiparophyllum</i> (N. Lund) P. Karst.	
<i>Tricholoma sulphureum</i> (Bull.) P. Kumm.	
<i>Tricholoma terreum</i> (Schaeff.) P. Kumm.	
<i>Tricholomopsis rutilans</i> (Schaeff.) Singer	
<i>Tubaria confragosa</i> (Fr.) Harmaja	E
<i>Tylopilus felleus</i> (Bull.) P. Karst.	
<i>Xerocomus badius</i> (Fr.) E.-J. Gilbert	
<i>Xerocomus chrysenteron</i> (Bull.) Quél.	
<i>Xeromphalina campanella</i> (Batsch) Kühner & Maire	
<i>Xylobolus frustulatus</i> (Pers.) P. Karst.	V

¹ kolekcja obejmująca różne, niezidentyfikowane gatunki z danego rodzaju

**Wykaz gatunków rzadkich,
zagrożonych i nowych dla Puszczy
Białowieskiej, znalezionych podczas
prac terenowych**

Poniżej zestawiono szczególnie cenne i interesujące gatunki, których okazy zebrano w Puszczy Białowieskiej podczas przygotowań do wystawy (w tym nieprezentowane na wystawie ze względu na drobne lub nie-reprezentacyjne owocniki) w 2016 r., wraz z informacjami o ich stanowiskach, siedlisku oraz zachowanych kolekcjach. Uwzględniono także zaobserwowane owocniki gatunków objętych ochroną ścisłą (Ch) i częścią (ChC).

ASCOMYCOTA

Encoelia furfuracea (Roth) P. Karst. (fot. 2)
Okaz badany: BPN, oddz. 374D; ATPOL: GC-56; 15.09.2016; kilkadziesiąt owocników na gałęziach i pniu wywrotu *Carpinus betulus*, w grądzie; leg. & det. A. Szczepkowski; WAML 939.

Gatunek nierzadki w Polsce. W BPN wykazany tylko z oddz. 256 (Bujakiewicz et al. 1992).

Helvella elastica Bull.

Okaz badany: BPN, oddz. 369G, przy Poprzecznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 1 owocnik na ziemi, w grądzie; leg. & det. T. Ślusarczyk; TŚ 55/2016.

Fot. 2. Apotecja *Encoelia furfuracea* w Puszczy Białowieskiej (fot. Andrzej Szczepkowski; 15.09.2016).

Photo 2. Apothecia of *Encoelia furfuracea* in the Białowieża Forest (photo by Andrzej Szczepkowski; 15.09.2016).

Gatunek częsty w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej i BPN podawany bez dokładnej lokalizacji (Kujawa 2009, Gierczyk et al. 2014) oraz z oddz. 108 (Karasiński et al. 2010).

Helvella ephippium Lév.; R

Okaz badany: BPN, oddz. 369G, przy Poprzecznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 1 owocnik na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 56/2016.

Gatunek nieczęsty w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej podawany raz, spoza BPN (Gierczyk et al. 2013).

Hypocrea sulphurea (Schw.) Sacc.

Okaz badany: BPN, oddz. 374A; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; kilka podkładek na owocnikach *Exidia plana* na leżącej gałęzi *Carpinus betulus*, w grądzie; *leg. & det.* A. Szczepkowski; WAML 935.

Gatunek znany w Polsce wyłącznie z oddz. 374C BPN (Gierczyk et al. 2013, 2014); z oddz. 374A nie był dotychczas podawany.

Hypocrea farinosa Berk. & Broome

Okaz badany: BPN, oddz. 374C; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; około 20 perytecjów na owocnikach *Xylobolus frustulatus*, w grądzie; *leg.* A. Szczepkowski, *det.* T. Ślusarczyk; TŚ 78/2016.

Gatunek znany z Polski wyłącznie z rez. „Lubiaszów” (Szkodzik 2005) i PN Ujście Warty (Kujawa i Ślusarczyk 2013). Gatunek nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Melastiza cornubiensis (Berk. & Broome) J. Moravec

Okaz badany: BPN, oddz. 369B, przy Drodze Objazdowej; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 1 owocnik na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 73/2016.

Gatunek nierzadki w Polsce (podawany często pod nazwą *M. chateri* (W.G. Sm.) Boud.). Z Puszczy Białowieskiej dotychczas niepodawany.

Phaeohelotium terrestre (Velen.) Svrček

Okaz badany: BPN, oddz. 369G, przy Poprzecznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; około 10 owocników na ziemi i ściółce, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 77/2016.

Gatunek nowy dla Polski. Charakteryzuje się żółtymi apotecjami, wrzecionowatymi zarodnikami 13-19 × 3,5-4,5 μm, parafizami z silnie załamującymi światło wakuolami, obecnością *croziers* i nieamyloidalnym aparatem workowym.

Peziza limnaea Maas Geest.

Okaz badany: BPN, oddz. 314C, przy Drodze Objazdowej; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 5 owocników na ziemi, w łęgu; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 75/2016.

Gatunek rzadki w Polsce, znany z kilku stanowisk. W Puszczy Białowieskiej stwierdzony dotychczas wyłącznie poza Parkiem Narodowym (Gierczyk et al. 2013).

Peziza repanda Pers.

Okaz badany: BPN, oddz. 342B, przy Dyrekcyjnym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 1 owocnik na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 76/2016.

Gatunek nierzadki w Polsce, z Puszczy Białowieskiej podawany dwukrotnie, z oddz. 256 (Bujakiewicz et al. 1992) i bez dokładnej lokalizacji (Pilát 1950).

Pseudaleuria fibrillosa (Masse) J. Moravec

Okaz badany: BPN, oddz. 373D; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; kilka owocników na ziemi, w grądzie; *leg.* B. Gierczyk, *det.* B. Gierczyk, T. Ślusarczyk; BGF/BG/160914/0003.

Gatunek znany z rozproszonych stanowisk w Europie. Tworzy pomarańczowe apotecja średnicy około 1 cm, pokryte z zewnątrz bezbarwnymi, tępo zakończonymi, strzępkokształtnymi, septowanymi włoskami. Parafizy cylindryczne, septowane, z wyraźną kulistą główką. Zarodniki gładkie, bezbarwne, elipsoidalne, 15-18 × 9-10 μm. Gatunek nowy dla Polski.

Scutellinia trechispora (Berk. & Broome) Lambotte

Okazy badane: BPN, oddz. 373D; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; licznie na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* B. Gierczyk; BGF/BG/160914/0006.

Gatunek znany z rozproszonych stanowisk w Polsce. Gatunek nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Scutellinia umbrorum (Fr.) Lambotte

Okazy badane: BPN, oddz. 398G, przy Trybie Mogiłkowskim; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 4 owocniki na drewnie, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 88/2016.

Gatunek nieczęsto notowany w kraju. Z Puszczy Białowieskiej znany z oddz. 256 i 373 w BPN (Bujakiewicz et al. 1992, Gierczyk et al. 2015b) oraz z historycznego stanowiska bez dokładnej lokalizacji (Błoński 1889).

Scutellinia vitreola Kullman

Okazy badane: 1. BPN, oddz. 399C, przed bramą Parku; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; licznie na drewnie, na skraju lasu liściastego; *leg.* A. Szczepkowski, *det.* B. Gierczyk; BGF/BG/160913/0021. 2. BPN, oddz. 373D; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; licznie na drewnie, w grądzie; *leg.* A. Kujawa, *det.* B. Gierczyk; BGF/BG/160914/0010. 3. BPN, oddz. 374A; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 5 owocników na drewnie, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 89/2016.

Gatunek bardzo rzadki w Polsce, znany wyłącznie z Bieszczadzkiego PN i Kampinoskiego PN (Gierczyk et al. 2009, Karasiński et al. 2015) oraz Łągowско-Sulecińskiego PK (Halama 2015). Nowy dla Puszczy Białowieskiej.

BASIDIOMYCOTA

Amylocystis lapponica (Romell) Singer; Ch, E

Okazy badane: 1. BPN, oddz. 398C, przy ścieżce „Do Dębu Jagiełły”; ATPOL: GC-55; 16.09.2016; kilka owocników na kłodzie *Pi-*

cea abies, w grądzie; *vid.* A. Szczepkowski. 2. BPN, oddz. 314C, przy Drodze Objazdowej; ATPOL: GC-55; 16.09.2016; kilka owocników na kłodzie *P. abies*, w grądzie; *vid.* B. Gierczyk.

Gatunek znany w Polsce tylko z Puszczy Białowieskiej; notowany w wielu lokalizacjach BPN (Karasiński et al. 2010, Karasiński i Wołkowycki 2015), w tym w oddz. 398, ale bez wskazania pododdziału. Z pododdziałów 314C i 398C dotychczas niepodawany.

Aurantiporus fissilis (Berk. & M.A. Curtis)

H. Jahn ex Ryvarden; R

Okazy badane: BPN, osada „Dziedzinka”; ATPOL: GC-56; 15.09.2016; jeden owocnik w ranie grubej gałęzi *Malus domestica*, na terenie wokół leśniczówki; WAML 937.

Gatunek nierzadki w Polsce. W Puszczy Białowieskiej notowany z kilku lokalizacji (Karasiński et al. 2010, Niemelä 2013, Gierczyk et al. 2015b, Karasiński i Wołkowycki 2015), natomiast z wymienionego miejsca nie był dotychczas wykazany.

Bjerkandera fumosa (Pers.) P. Karst.

Okazy badane: BPN, oddz. 340, przy Drodze Objazdowej; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; kilkadziesiąt owocników na pniu *Ulmus*, w grądzie; *leg. & det.* A. Szczepkowski, B. Gierczyk; BGF/BG/160913/0020, WAML 930.

Gatunek nierzadki w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej podawany kilkakrotnie (Domański 1967, Anonymous 1968, Niemelä 2013, Karasiński i Wołkowycki 2015). W oddz. 340 dotychczas nienotowany.

Clavulinopsis helvola (Pers.: Fr.) Corner

Okazy badane: 1. Puszcza Białowieska, Nadl. Białowieża, oddz. 339; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; kilkanaście owocników na ziemi, na śródleśnej polanie; *leg.* A. Kujawa, *det.* B. Gierczyk; BGF/BG/160913/0010. 2. BPN, oddz. 373D; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; kilkanaście owocników na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* B. Gierczyk; BGF/BG/160914/0001.

Gatunek nieczęsty w Polsce, nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Clitocybe albofragrans (Harmaja) Kuyper
Okaz badany: Puszcza Białowieska, Nadl. Białowieża, oddz. 339A, na torowisku kolejki; ATPOL: GC-55; 15.09.2016; 5 owocników na ziemi, na zarastającym nasypie kolejowym; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 1/2016.
Gatunek rzadki w Polsce, znany wyłącznie z Kampinoskiego PN (Karasiński et al. 2015). Nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Coprinopsis acuminata (Romagn.) Redhead, Vilgalys & Moncalvo
Okaz badany: BPN, oddz. 340, przy Drodze Objazdowej; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; kilkanaście owocników u nasady pnia *Acer platanoides*, w grądzie; *leg.* A. Szczepkowski, B. Gierczyk, *det.* B. Gierczyk; BGF/BG/160913/0009.
Gatunek rzadki w Polsce, znany z kilku stanowisk (Gierczyk et al. 2009, 2011a, Hala ma i Romański 2010, Kudławiec i Misiuna 2014), nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Cortinarius alboviolaceus (Pers.) Fr.
Okaz badany: BPN, oddz. 286A, przy Drodze Objazdowej; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 7 owocników na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 2/2016.
Gatunek częsty w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej podawany kilkakrotnie, bez dokładnej lokalizacji (Szczepkowski et al. 2008), z BPN z oddziałów 256, 288 i 340 (Nespiak 1956, 1959, Bujakiewicz et al. 1992).

Cortinarius anomalus (Fr.) Fr.
Okazy badane: 1. BPN, oddz. 314C; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 2 owocniki na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 3/2016. 2. BPN, oddz. 374C; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 4 owocniki na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 4/2016.
Gatunek nierzadki w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej notowany bez dokładnej lokalizacji (Anonymous 1968) i z oddz. 256 (Bujakiewicz et al. 1992).

Cortinarius argutus Fr.
Okaz badany: BPN, oddz. 369F, przy Popręcznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 2 owocniki na ziemi, w borze mieszanym; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 5/2016.
Gatunek stosunkowo rzadki w Polsce, nowy dla Puszczy Białowieskiej, błędnie cytowany z tego terenu przez Wojewodę (2003) za Nespiakiem (1959).

Cortinarius arvalis P. Karst.
Okaz badany: BPN, oddz. 369F, przy Popręcznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 3 owocniki na ziemi, w borze mieszanym; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 6/2016.
Gatunek nowy dla Polski. Wytwarza owocniki podobne do *C. urbicus* (Fr.) Fr. Wyróżnia się obfitymi pozostałościami osłony na powierzchni kapelusza i większymi zarodnikami, 8-10,5 × 5,5-6,5 μm.

Cortinarius bolaris (Pers.) Fr.
Okaz badany: BPN, oddz. 344; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 1 owocnik na ziemi, w grądzie; *leg.* A. Szczepkowski, *det.* T. Ślusarczyk; TŚ 7/2016.
Gatunek nierzadki w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej podawany dwukrotnie, z oddz. 135 (Bujakiewicz i Kujawa 2010) i bez lokalizacji (Anonymous 1968).

Cortinarius cinnabarinus Fr.
Okaz badany: BPN, oddz. 373B; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 10 owocników na ziemi, w grądzie; *leg.* A. Szczepkowski, *det.* T. Ślusarczyk; TŚ 8/2016.
Gatunek nierzadki w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej podawany wyłącznie z oddz. 256 (Bujakiewicz et al. 1992).

Cortinarius croceus (Schäff.) Gray; R
Okaz badany: Puszcza Białowieska, Nadl. Białowieża, oddz. 339A; ATPOL: GC-55; 15.09.2016; 3 owocniki na ziemi, w borze mieszanym; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 10/2016.

Gatunek nierzadki w Polsce. W Puszczy Białowieskiej znaleziony w BPN, oddz. 340 (Nespiak 1959) i oddz. 256 (Bujakiewicz et al. 1992).

Cortinarius decipiens (Pers.) Fr. var. ***decipiens***

Okaz badany: BPN, oddz. 374A; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 4 owocniki na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 11/2016.

Gatunek częsty w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej podawany dwukrotnie, z oddz. 256 BPN (Bujakiewicz et al. 1992) oraz bez dokładnej lokalizacji (Nespiak 1981).

Cortinarius delibutus Fr.

Okaz badany: BPN, oddz. 374A; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 1 owocnik na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 12/2016.

Gatunek nierzadki w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej podawany kilkakrotnie (Nespiak 1956, 1959, 1968, Skirgiełło 1998).

Cortinarius diasemospermus Lamoure var. ***diasemospermus***

Okaz badany: BPN, oddz. 374A; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 3 owocniki na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 13/2016.

Gatunek znany wyłącznie z Kampinoskiego PN (Karasiński et al. 2015), nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Cortinarius flexipes (Pers.) Fr. var. ***flabellus*** (Fr.) H. Lindstr. & Melot

Okazy badane: **1.** BPN, oddz. 285A, przy Drodze Objazdowej; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 4 owocniki na ziemi, w borze mieszanym; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 14/2016. **2.** BPN, oddz. 314C, przy Drodze Objazdowej; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 3 owocniki na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 15/2016. **3.** BPN, oddz. 374A; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 3 owocniki na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 16/2016.

Odmiana w Polsce znana wyłącznie z Kampinoskiego PN (Karasiński et al. 2015), nowa dla Puszczy Białowieskiej.

Cortinarius flexipes (Pers.) Fr. var. ***flexipes***

Okaz badany: BPN, oddz. 374A; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 2 owocniki na ziemi, w borze mieszanym; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 17/2016.

Odmiana częsta w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej znana z BPN, z oddz. 135 i 256 (Bujakiewicz et al. 1992, Bujakiewicz i Kujawa 2010).

Cortinarius hinnuleus Fr. s. str.

Okazy badane: **1.** BPN, oddz. 374A; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 3 owocniki na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 18/2016. **2.** BPN, oddz. 314C, przy Drodze Objazdowej; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 7 owocników na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 20/2016.

Gatunek nieczęsty w Polsce. Z Białowieskiego PN podawany wyłącznie przez Nespiaka (1959) z oddz.: 313, 340, 342 i 370.

Cortinarius incisior Bidaud

Okazy badane: **1.** BPN, oddz. 369G, przy Poprzecznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 10 owocników na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 20/2016. **2.** BPN, oddz. 340B, przy Poprzecznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 8 owocników na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 21/2016.

Gatunek niepodawany dotychczas z Polski. Spośród zasłonaków z sekcji *Hinnulei* wyróżnia się drobnymi owocnikami, białą, dość skąpą osłoną na powierzchni kapelusza i trzonu, wąsko elipsoidalnymi zarodnikami o wymiarach 8-11 × 5-6 μm oraz brązową reakcją mięszu z NaOH.

Cortinarius infractus (Pers.) Fr.

Okaz badany: Puszcza Białowieska, Nadl. Białowieża, oddz. 367C, przy Drodze Narwowskiej; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 1 owocnik na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 22/2016.

Gatunek nieczęsty w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej podawany dwukrotnie, z oddz. 256 BPN (Bujakiewicz et al. 1992) i bez dokładnej lokalizacji (Anonymous 1968).

Cortinarius lacustris Moëgne-Loec. & Reu-
maux

Okaz badany: BPN, oddz. 285B, przy Drodze Objazdowej; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 7 owocników na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 23/2016.

Gatunek nowy dla Polski. Spośród zasłonaków z sekcji *Hinnulei* wyróżnia się żółtawą osłoną, żółtymi barwami owocnika podczas wysychania, eliptyczno-łezkowatymi, drobno brodawkowatymi zarodnikami, $8,5-11,5 \times 5-6 \mu\text{m}$ oraz występowaniem na obrzeżach zbiorników wodnych i mokradel.

Cortinarius largus Fr. s. lato

Okazy badane: 1. BPN, oddz. 314C, przy Drodze Objazdowej; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 5 owocników na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 24/2016. 2. Puszcza Białowieska, Nadl. Białowieża, oddz. 367C, przy Drodze Narewowskiej; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 6 owocników na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 25/2016.

Gatunek rzadki w Polsce, nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Cortinarius obtusus Fr.

Okaz badany: BPN, oddz. 374A; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 2 owocniki na ziemi, w borze mieszanym; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 26/2016.

Gatunek nierzadki w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej podawany kilkakrotnie: z BPN z Obszaru Ochronnego Rezerwat i oddz. 256 (Nespiak 1959, Bujakiewicz et al. 1992) oraz bez dokładnej lokalizacji (Nespiak 1981).

Cortinarius porphyropus (Alb. & Schwein.)
Fr.; E

Okaz badany: BPN, oddz. 340B, przy Poprzecznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 1 owocnik na ziemi, w borze

mieszanym; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 27/2016.

Gatunek rzadki w Polsce, nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Cortinarius raphanoides (Pers.) Fr.

Okazy badane: 1. BPN, oddz. 316B, przy Drodze Objazdowej; ATPOL: GC-56; 13.09.2016; 3 owocniki na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 28/2016. 2. BPN, oddz. 340B, przy Poprzecznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 4 owocniki na ziemi, w borze mieszanym; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 29/2016.

Gatunek rzadki w Polsce, nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Cortinarius saniosus (Fr.) Fr.; R

Okaz badany: BPN, oddz. 374A; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 3 owocniki na ziemi, w borze mieszanym; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 31/2016.

Gatunek stosunkowo rzadki w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej podawany z BPN, z oddz. 370 i 399 (Skirgiełło 1998).

Cortinarius stillatitius Fr.

Okaz badany: BPN, oddz. 374A; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 1 owocnik na ziemi, w borze mieszanym (świerk, brzoza); *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 33/2016.

Gatunek rzadki w Polsce, nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Cortinarius tabularis (Fr.) Fr.

Okaz badany: Puszcza Białowieska, Nadl. Białowieża, oddz. 339A; ATPOL: GC-55; 15.09.2016; 2 owocniki na ziemi, w borze mieszanym; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 34/2016.

Gatunek rzadki w Polsce, nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Cortinarius talus Fr.

Okaz badany: BPN, oddz. 285B, przy Drodze Objazdowej; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 2 owocniki na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 35/2016.

Gatunek rzadki w Polsce, nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Cortinarius uliginosus* Berk. f. *uliginosus

Okaz badany: BPN, oddz. 373D; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 4 owocniki na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 37/2016.

Gatunek nieczęsty w Polsce. W Puszczy Białowieskiej znany tylko z BPN, z oddz. 373B (Gierczyk et al. 2015a).

***Cortinarius umbrinolens* P. D. Orton; E**

Okaz badany: BPN, oddz. 374A; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 2 owocniki na ziemi, w borze mieszanym; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 38/2016.

Gatunek nieczęsty w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej podawany wyłącznie z BPN, z oddz. 256 (Bujakiewicz et al. 1992).

***Cortinarius violaceus* (L.) Gray; V**

Okaz badany: BPN, oddz. 286A, przy Drodze Objazdowej; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 4 owocniki na ziemi, w łęgu; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 39/2016.

Gatunek częsty w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej podawany kilkakrotnie (Nespiak 1970, Bujakiewicz 2003, Bujakiewicz i Kujawa 2010).

***Cystoderma subvinaceum* A.H. Sm.**

Okaz badany: BPN, oddz. 373D; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; kilkanaście owocników na zmurszałym pniaku *Picea abies*, w grądzie; *leg. & det.* B. Gierczyk; BGF/BG/160914/0002.

Gatunek rzadki w Europie, niepodawany dotychczas z Polski. Charakteryzuje się wytwarzaniem owocników na drewnie, fioletowobrazowym zabarwieniem owocników i silnie amyloidalnymi zarodnikami 4-5 x 2,5-3 µm.

***Cystolepiota hetieri* (Boud.) Singer**

Okaz badany: Puszcza Białowieska, Nadl. Białowieża, oddz. 339; ATPOL: GC-55;

13.09.2016; 1 owocnik na ziemi, w łęgu; *leg.* A. Kujawa, *det.* B. Gierczyk; BGF/BG/160913/0015.

Gatunek rzadki, znany z kilku stanowisk w Polsce, nowy dla Puszczy Białowieskiej.

***Entoloma depluens* (Batsch) Hesler**

Okaz badany: BPN, oddz. 374A; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 4 owocniki na ziemi zmieszanej z kawałkami drewna, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 43/2016.

Gatunek bardzo rzadki w Polsce, znany z historycznego stanowiska w Kwidzynie (Neuhoff 1933) i rez. „Gąszczyk” (Ławrynowicz et al. 2009), nowy dla Puszczy Białowieskiej.

***Entoloma dysthaloides* Noordel.**

Okaz badany: BPN, oddz. 369G, przy Poprzecznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 1 owocnik na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 44/2016.

Gatunek rzadko notowany w Polsce, nowy dla Puszczy Białowieskiej.

***Entoloma sericellum* (Fr.) P. Kumm.**

Okaz badany: BPN, oddz. 342B, przy Dyrekcyjnym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 7 owocników na ziemi, na przydrożu; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 46/2016.

Gatunek nieczęsty w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej notowany z BPN, z oddz. 370 (lub 399) (Skirgiełło 1998) oraz z oddz. 374 (Nespiak 1959).

***Entoloma subradiatum* (Kühner & Romagn.) M.M. Moser**

Okaz badany: BPN, oddz. 374A; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 6 owocników na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 47/2016.

Gatunek rzadki w Polsce, w Puszczy Białowieskiej notowany tylko z oddz. 370 lub 399 (Skirgiełło 1998).

***Entoloma undatum* (Gillet) M.M. Moser**

Okaz badany: Puszcza Białowieska, Nadl. Białowieża, oddz. 396A, przy Narewkow-

skiej Drodze; 15.09.2016; 7 owocników na ziemi, na przydrożu; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 48/2016.

Gatunek nierzadki w Polsce. Na terenie Puszczy Białowieskiej znaleziony raz, w BPN w oddz. 108 (Karasiński et al. 2010).

Flammula pinicola (Jacobsson) Noordel.

Okaz badany: BPN, oddz. 343, przy Dyrekcyjnym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; licznie na korzeniach *Picea abies*, w borze; *leg. & det.* T. Ślusarczyk, B. Gierczyk; BGF/BG/160913/0023.

Gatunek rzadki w Polsce, znany wyłącznie z Puszczy Białowieskiej z oddz. 128 Nadl. Browsek (Gierczyk et al. 2014).

Gerhardtia borealis (Fr.) Contu & A. Ortega

Okaz badany: BPN, oddz. 316B, przy Drodze Objazdowej; ATPOL: GC-56; 13.09.2016; 1 owocnik na ziemi, w borze mieszanym; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 51/2016.

Gatunek bardzo rzadki w Polsce, znany z Kampinoskiego PN (Karasiński et al. 2015) oraz podawany z Polski bez lokalizacji (Wojewoda 2003). Gatunek nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Gloeophyllum trabeum (Pers.) Murrill; R

Okaz badany: Puszcza Białowieska, Nadleśnictwo Białowieża; kilka owocników; *leg. ?*, *det.* A. Szczepkowski; WAML 936.

Owocniki zebrane na terenie Nadl. Białowieża przez uczniów Zespołu Szkół Leśnych w Białowieży. Gatunek dotychczas znany z Puszczy Białowieskiej tylko z jednego, historycznego doniesienia (Błoński 1888, jako *Polyporus trabeus*).

Grifola frondosa (Dicks.) Gray; ChC, V

Okaz badany: BPN, oddz. 340, przy Drodze Objazdowej; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; kilka owocników u podstawy *Quercus*, w grądzie; *vid.* A. Szczepkowski.

Gatunek nierzadki w Puszczy Białowieskiej, natomiast z oddz. 340 nie był dotychczas podawany.

Hebeloma aanenii H.J. Beker, J. Vesterholt & U. Eberhardt

Okaz badany: BPN, oddz. 369G, przy Popręcznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 1 owocnik na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 52/2016.

Gatunek niedawno opisany na podstawie okazów z BPN, z okolic Dziedzinki (Eberhardt et al. 2015), znany z Polski z okolic Radomska, Zabrze i Konia (Kałużka et al. 2016).

Hebeloma fragilipes Romagn.

Okaz badany: BPN, oddz. 374A; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 4 owocniki na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 53/2016.

Gatunek znany w Polsce z rez. „Jelonka” (Beker et al. 2016), rez. „Jodły Łaskie”, Pątnowa-Józwina i Adamowa (Kałużka et al. 2016). Gatunek nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Hebeloma mesophaeum (Pers.) Quel.

Okaz badany: Puszcza Białowieska, Nadl. Białowieża, oddz. 339A; ATPOL: GC-55; 15.09.2016; 3 owocniki na ziemi, w borze mieszanym; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 54/2016.

Gatunek znany z wielu stanowisk w Polsce. W Puszczy Białowieskiej notowany w BPN, w oddz. 256 i 399 (Nespiak 1956, Bujakiewicz et al. 1992).

Hericium coralloides (Scop.) Pers.; ChC

Okazy badane: 1. BPN, oddz. 284, przy Drodze Objazdowej; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; kilka owocników na kłodzie *Betula pendula*, w grądzie; *vid.* B. Gierczyk. 2. BPN, oddz. 398B, w pobliżu Sosny Masztowej, przy ścieżce dydaktycznej; ATPOL: GC-55; 16.09.2016; kilka owocników na kłodzie *Ulmus* razem z *Rhodotus palmatus*, w grądzie; *vid.* A. Szczepkowski.

Gatunek stosunkowo częsty w Białowieskim PN. W oddziale 284 dotychczas nie notowany.

Hydnum rufescens Fr.

Okaz badany: BPN, oddz. 314C, przy Dro-dze Objazdowej, 100 m przed mostem na Orłówce; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; kilka owocników na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* B. Gierczyk; BGF/BG/160913/0006.

Gatunek częsty w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej podawany wyłącznie z oddz. 256 (Bujakiewicz et al. 1992).

Inocybe assimilata Britzelm.

Okaz badany: BPN, oddz. 369G, przy Poprzecznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 3 owocniki na ziemi, w borze mieszanym; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 59/2016.

Gatunek stosunkowo częsty w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej notowany z oddz. 256 (Bujakiewicz et al. 1992) oraz bez dokładnej lokalizacji (Nespiak 1990).

Inocybe brunneotomentosa Huijsman

Okaz badany: Puszcza Białowieska, Nadl. Białowieża, oddz. 396A, przy Narewko-wskiej Drodze; ATPOL: GC-55; 15.09.2016; 6 owocników na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 60/2016.

Gatunek znany w Polsce wyłącznie z BPN, z Parku Pałacowego (Gierczyk et al. 2013).

Inocybe calamistrata (Fr.) Quél.; V

Okaz badany: BPN, oddz. 342, przy Dyrek-cyjnym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 2 owocniki na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* B. Gierczyk; BGF/BG/160913/0018.

Gatunek rzadki w Polsce. Z obszaru BPN podawany dwukrotnie - z oddz. 256 (Buja-kiewicz et al. 1992) oraz bez dokładnej loka-lizacji (Nespiak 1990).

Inocybe calospora Quél.; V

Okaz badany: BPN, oddz. 340B, przy Poprzecznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 1 owocnik na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 61/2016.

Gatunek nierzadki w Polsce. W Puszczy Bia-łowiejskiej notowany dotychczas wyłącznie w BPN, w oddz. 256 (Bujakiewicz et al. 1992).

Inocybe flocculosa (Berk.) Sacc. var. ***floc-culosa***

Okaz badany: BPN, oddz. 374C; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 4 owocniki na zie-mi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 62/2016.

Gatunek stosunkowo częsty w Polsce. W Puszczy Białowieskiej notowany trzykrot-nie, spoza Parku Narodowego (Anonymous 1968, Gierczyk et al. 2014, 2015a)

Inocybe grammata Quél. & Le Bret.; V

Okaz badany: Puszcza Białowieska, Nadl. Białowieża, oddz. 339, przy Drodze Na-rewkowskiej; ATPOL: GC-55; 15.09.2016; 1 owocnik na ziemi, pod *Betula* i *Salix*; *leg.* A. Kujawa, *det.* B. Gierczyk; BGF/BG/160915/0005.

Gatunek nieczęsty w Polsce. Z Puszczy Bia-łowiejskiej podawany wyłącznie z BPN, bez dokładnej lokalizacji (Anonymous 1968, Nespiak 1990).

Inocybe hirtella Bres. var. ***bispora*** Kuyper

Okaz badany: BPN, oddz. 369F, przy Poprzecznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 3 owocniki na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 64/2016.

Odmiana notowana w Polsce wyłącznie z Kampinoskiego PN (Karasiński et al. 2015) i Puszczy Białowieskiej (Gierczyk et al. 2014).

Inocybe phaodisca Kühner; V

Okaz badany: BPN, oddz. 369G, przy Poprzecznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 4 owocniki na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* T. Ślusarczyk; TŚ 65/2016.

Gatunek rzadko notowany w Polsce, z Puszczy Białowieskiej podany raz, bez dokładnej lokalizacji (Anonymous 1968).

Lactarius bertillonii (Z. Schaef.) Bon

Okaz badany: Puszcza Białowieska, Nadl. Białowieża, oddz. 402, przy drodze do Dzie-dzinki; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; licznie na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* B. Gierczyk; BGF/BG/160914/0009.

Gatunek bardzo rzadki w Polsce. W Puszczy Białowieskiej odnotowany wyłącznie z oddz. 196B BPN (Karasiński et al. 2010).

Lentinellus micheneri (Berk. & M.A. Curtis) Pegler

Okaz badany: BPN, oddz. 374A; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 10 owocników na pniu *Carpinus betulus*, w grądzie; leg. & det. T. Ślusarczyk; TŚ 66/2016.

Gatunek nowy dla Polski, być może nie odróżniany od *L. flabelliformis* (Bolt.) S. Ito., od którego różni się omfaloidalnym pokrojem owocników.

Lepiota boudieri Bres.

Okaz badany: BPN, oddz. 340B, przy Poprzecznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 1 owocnik na ziemi, w grądzie; leg. & det. T. Ślusarczyk; TŚ 67/2016.

Gatunek rzadki w Polsce. W Puszczy Białowieskiej znaleziony raz, w oddz. 399A BPN (Gierczyk et al. 2011b).

Leucopaxillus gentianeus (Quél.) Kotl.

Okazy badane: 1. BPN, oddz. 314C, przy Drodze Objazdowej, 100 m przed mostem na Orłówce; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; kilka owocników na ziemi, w grądzie; leg. & det. T. Ślusarczyk, B. Gierczyk; BGF/BG/160913/0005, TŚ 68/2016. 2. BPN, oddz. 343, przy Dyrekcyjnym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; kilkanaście owocników na ziemi, w grądzie; leg. & det. B. Gierczyk; BGF/BG/160913/0008.

Gatunek nieczęsty w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej był podawany trzykrotnie bez dokładnych lokalizacji (Eisfelder 1966, Kotłaba i Lazebniček 1967, Anonymous 1968). W 2016 r. owocniki tego gatunku obserwowano także w innych miejscach w BPN, m.in. w okolicach Dziedzinki i w oddz. 398 przy Dębnie Jagiełły.

Melanoleuca heterocystidiosa (Bon & Bellù) Bon

Okaz badany: BPN, oddz. 342B, przy Dyrekcyjnym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016;

2 owocniki na ziemi, na przydrożu; leg. & det. T. Ślusarczyk; TŚ 69/2016.

Gatunek nowy dla Polski. Wyróżnia się początkowo oprószonym, z wiekiem nagim kapeluszem barwy szarej do ochrowej, zarodnikami 7-9 x 4-5 µm i cystydami hymenialnymi przeważnie butelkowatymi, o bardzo zmiennym kształcie i wielkości.

Melanoleuca polioleuca (Fr.) Kühner & Maire

Okaz badany: Puszcza Białowieska, Nadl. Białowieża, oddz. 339A; ATPOL: GC-55; 15.09.2016; 1 owocnik na ziemi, na przydrożu; leg. & det. T. Ślusarczyk; TŚ 70/2016.

Gatunek rzadko notowany w Polsce. W Puszczy Białowieskiej notowany tylko w BPN, w oddz. 371C (Karasiński et al. 2010).

Melanoleuca subpulverulenta (Pers.) Métrod

Okazy badane: 1. BPN, oddz. 314B, przy Drodze Objazdowej; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 1 owocnik na ziemi, na przydrożu; leg. & det. T. Ślusarczyk; TŚ 71/2016. 2. BPN, oddz. 398G; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 1 owocnik na ziemi, na przydrożu; leg. & det. T. Ślusarczyk; TŚ 71/2016.

Gatunek bardzo rzadki, znany w Polsce wyłącznie z Wyżyny Częstochowskiej (Adamczyk 2003a, 2003b), nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Melanoleuca substrictipes Kühner

Okaz badany: BPN, oddz. 399C, 100 m za bramą Parku; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; kilkanaście owocników na ziemi, w grądzie; leg. & det. B. Gierczyk; BGF/BG/160913/0026.

Gatunek niepodawany dotychczas z Polski. Charakteryzuje się jasnym (białym lub szarawym) zabarwieniem kapelusza, brakiem zapachu, cystydami w kształcie włosków parzących pokrzyw (*urticoid*) i elipsoidalnymi zarodnikami 7-8,5 x 5-6 µm.

Melanoleuca verrucipes (Fr.) Singer

Okaz badany: BPN, oddz. 398G, przed bramą Parku; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 1 owoc-

nik na ziemi, na skraju lasu liściastego; *leg. & det.* B. Gierczyk; BGF/BG/160913/0007.

Gatunek nieczęsty w Polsce. W BPN znaleziony raz, w oddz. 225A (Karasiński et al. 2010).

Mucronella flava Corner

Okaz badany: BPN, oddz. 314C, przy Drodze Objazdowej, 100 m przed mostem na Orłówce; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; licznie na kłodzie *Picea abies*, w grądzie; *leg. & det.* B. Gierczyk; BGF/BG/160913/0003b.

Gatunek rzadki w Polsce, znany tylko z okolic Cieszyna (Chachuła et al. 2015), oraz Białowieskiego i Kampinoskiego PN (Karasiński 2014, Karasiński et al. 2015), przy czym informacja o występowaniu w BPN została przytoczona przy okazji opisu innego gatunku, bez podania stanowisk.

Onnia triquetra (Pers.) Imazeki; V

Okaz badany: BPN, oddz. 374C; ATPOL: GC-56; 15.09.2016; dwa owocniki u podstawy starej *Pinus sylvestris*, w grądzie; *leg. & det.* A. Szczepkowski; WAML 940.

Gatunek nierzadki w Polsce. Z terenu Puszczy Białowieskiej sporadycznie podawany. Wykazany na dwóch udokumentowanych stanowiskach w oddz. 284D i 369B (Karasiński i Wołkowycki 2015).

Ossicaulis lachnopus (Fr.) Contu

Okaz badany: BPN, oddz. 284, przy Drodze Objazdowej, ATPOL: GC-55; 13.09.2016; kilka owocników na kłodzie *Betula pendula*, razem z owocnikami *Hericium coralloides*, w grądzie; *leg. & det.* A. Szczepkowski; WAML 938.

Gatunek nowy dla Polski. Do niedawna nie był odróżniany od podobnego *O. lignatilis* (Pers.) Redhead & Ginns. *O. lachnopus* charakteryzuje się wyraźnie mniejszymi zarodnikami $2,8-4,0 \times 1,6-2,8 \mu\text{m}$ (u *O. lignatilis* $3,6-6,0 \times 2,4-3,6 \mu\text{m}$) i szarym lub szarobeżowym kapeluszem, który u *O. lignatilis* ma kolor białawy do kremowego, co najwyżej z lekkim odcieniem szarobeżowym (Holec i Kolařík 2013). Dla tego gatunku proponujemy polską nazwę: lejkoznica drobnozardnikowa.

Pholiota jahnii Tjall.-Beuk. & Bas

Okazy badane: 1. BPN, oddz. 373B; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; kilkanaście owocników na ziemi, w grądzie; *leg. & det.* A. Szczepkowski; BGF/BG/160914/0004, WAML 932. 2. BPN, oddz. 373B; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; kilkadziesiąt owocników u podstawy martwego *Picea abies*, w grądzie; *leg. & det.* A. Szczepkowski; BGF/BG/160914/0007, WAML 933.

Gatunek bardzo rzadki, znany wyłącznie ze stanowisk w Beskidzie Niskim (Kujawa i Gierczyk 2013) oraz BPN z oddz. 374A (Gierczyk et al. 2015).

Pholiota squarrosoides (Peck) Sacc.; E

Okaz badany: BPN, oddz. 374A; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; kilka owocników na kłodzie, w grądzie; *leg. & det.* A. Szczepkowski; WAML 934.

Gatunek rzadki w Polsce. W Puszczy Białowieskiej znany z kilku lokalizacji (Karasiński et al. 2010, Gierczyk et al. 2013, 2015a), natomiast z oddz. 374A nie był dotychczas podawany.

Psathyrella maculata (C.S. Parker) A.H. Sm.; ChC

Okaz badany: Puszcza Białowieska, Nadl. Białowieża, oddz. 424, przy Narewskiej Drodze; ATPOL: GC-55; 15.09.2016; kilka owocników na kłodzie, w borze mieszanym; *vid.* A. Kujawa.

Gatunek bardzo rzadki w Polsce, znany z Kaszubskiego PN (Wilga i Wantoch-Rekowski 2011) oraz dwóch stanowisk w Puszczy Białowieskiej (Karasiński et al. 2009, Gierczyk et al. 2013).

Psathyrella panaeoloides (Maire) Arnolds

Okaz badany: BPN, Park Pałacowy, taras restauracji „Parkowa”; ATPOL: GC-65; 16.09.2016; kilka owocników na ziemi, w donicy z roślinami ozdobnymi (*Brugmansia* sp.); *leg.* A. Szczepkowski, *det.* B. Gierczyk; BGF/BG/160916/0001.

Gatunek rzadki w Polsce, znany wyłącznie z Puszczy Niepołomickiej (Wojewoda et al. 1999), Tatrzańkiego PN (Nespiak 1975) i Kampinoskiego PN (Karasiński et al. 2015). Gatunek nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Psathyrella pygmaea (Bull.: Fr.) Singer

Okazy badane: Puszcza Białowieska, Nadl. Białowieża, oddz. 339; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; licznie na pniaku drzewa liściastego, w łęgu; *leg.* A. Kujawa, *det.* B. Gierczyk; BGF/BG/160913/0025.

Gatunek nieczęsty w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej podawany dotychczas wyłącznie ze stanowisk na terenie BPN (Bujakiewicz et al. 1992, Karasiński et al. 2010, Gierczyk et al. 2013).

Rhodocollybia prolixa (Hornem.) Antonín & Noordel. var. ***distorta*** (Fr.) Antonín, Halting & Noordel.; V

Okazy badane: BPN, oddz. 373B; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 3 owocniki na ziemi, w borze mieszanym; *leg.* & *det.* T. Ślusarczyk; TŚ 79/2016.

Odmiana częsta w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej podawana z BPN bez lokalizacji (Anonymous 1968, Jaroszewicz 1996) oraz z oddz.: 256, 284 i 288 (Nespiak 1959, Bujakiewicz et al. 1992).

Rhodotus palmatus (Bull.: Fr.) Maire; Ch, E

Okazy badane: 1. BPN, oddz. 398, przy Popręcznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; kilkanaście owocników na kłodzie *Ulmus*, w grądzie; *vid.* B. Gierczyk. 2. BPN, oddz. 398B, w pobliżu Sosny Masztowej, przy ścieżce „Do Dębu Jagiely”; ATPOL: GC-55; 16.09.2016; dwa owocniki na kłodzie *Ulmus*, w grądzie; *vid.* A. Szczepkowski. 3. BPN, oddz. 314C, przy Drodze Objazdowej, 100 m przed mostem na Orłówce; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 7 owocników na kłodzie *Ulmus*, w grądzie; *vid.* B. Gierczyk.

Gatunek znany z kilku stanowisk w Puszczy. Stanowisko w oddz. 398 jest obserwowane od 2001 roku (Bujakiewicz i Nita 2004, Gier-

czyk et al. 2013), natomiast z oddziału 314 nie był dotychczas podawany.

Russula amoenolens Romagn.; R

Okazy badane: BPN, oddz. 369G, przy Popręcznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 1 owocnik na ziemi, w grądzie; *leg.* & *det.* T. Ślusarczyk; TŚ 80/2016.

Gatunek nierzadki w Polsce. W Puszczy Białowieskiej notowany dotychczas wyłącznie z BPN z oddz. 256 (Bujakiewicz et al. 1992).

Russula chloroides (Krombh.) Bres.; I

Okazy badane: BPN, oddz. 369F, przy Popręcznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 1 owocnik na ziemi, w borze mieszanym; *leg.* & *det.* T. Ślusarczyk; TŚ 82/2016.

Gatunek rzadko notowany w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej podawany raz, bez lokalizacji (Szczepkowski et al. 2008).

Russula densifolia Secr. ex Gillet

Okazy badane: BPN, oddz. 374A; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 3 owocniki na ziemi, w grądzie; *leg.* & *det.* T. Ślusarczyk; TŚ 83/2016.

Gatunek nierzadki w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej podawany z BPN, bez dokładnej lokalizacji (Skirgiełło 1991) oraz z oddz.: 107B, 370, 372 i 374 (Nespiak 1959, Karasiński et al. 2010).

Russula graveolens Romell

Okazy badane: BPN, oddz. 340B, przy Popręcznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 1 owocnik na ziemi, w grądzie; *leg.* & *det.* T. Ślusarczyk; TŚ 84/2016.

Gatunek rzadki w Polsce, nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Russula lilacea Quéf.

Okazy badane: BPN, oddz. 374A; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 2 owocniki na ziemi, w grądzie; *leg.* & *det.* T. Ślusarczyk; TŚ 85/2016.

Gatunek rzadki w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej podawany z BPN, bez dokładnej lokalizacji (Skirgiełło 1991) oraz z oddz. 314 (Nespiak 1959).

Russula undulata Velen.

Okaz badany: BPN, oddz. 374A; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 2 owocniki na ziemi, w grądzie; leg. & det. T. Ślusarczyk; TŚ 81/2016.

Gatunek nierzadki w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej podawany dwukrotnie, z BPN, z oddz. 256 i 288 (Nespiak 1959, Bujakiewicz et al. 1992).

Russula velutipes Velen.

Okaz badany: BPN, oddz. 374A; ATPOL: GC-56; 14.09.2016; 1 owocnik na ziemi, w grądzie; leg. & det. T. Ślusarczyk; TŚ 87/2016.

Gatunek nieczęsty w Polsce, prawdopodobnie notowany z BPN w oddz. 284 i 345 jako ?*R. aurora* Krbh. (Nespiak 1959).

Spongiporus rhodophilus Spirin & Zmitr.; E

Okaz badany: BPN, oddz. 345C, ATPOL: GC-55; 14.09.2016; kilka owocników rosnących bezpośrednio na starych owocnikach *Fomitopsis rosea* i obok nich na kłodzie *Picea abies*, w grądzie; leg. & det. A. Szczepkowski; WAML 931.

Gatunek (jako *Leptoporus undosus*, *Oligoporus undosus*, *Postia undosa*, *Spongiporus undosus*, *Tyromyces undosus*) notowany w wielu lokalizacjach Puszczy Białowieskiej, natomiast z oddz. 345C nie był podawany.

Volvariella murinella (Quél.) Courtec.; R

Okaz badany: BPN, oddz. 369G, przy Poprzecznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 1 owocnik na ziemi, w grądzie; leg. & det. T. Ślusarczyk; TŚ 90/2016.

Gatunek nierzadki w Polsce. Z Puszczy Białowieskiej notowany bez podania lokalizacji (Szczepkowski et al. 2011) i w Parku Pałacowym (Gierczyk et al. 2014). Cytowane przez

Wojewodę (2003) notowanie z BPN ujęte w pracy Nespiaka (1959) jako *V. murinella* Quél. var. *umbonata* Lange, odnosi się prawdopodobnie do *V. caesiotincta* P.D. Orton.

Xerocomus bubalinus (Oolbekk. & Duin) Redeuilh

Okaz badany: BPN, oddz. 369F, przy Poprzecznym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; 2 owocniki na ziemi, w grądzie; leg. & det. T. Ślusarczyk; TŚ 91/2016.

Gatunek nowy dla Polski. Charakteryzuje się inkrustowanymi strzępkami skórki kapelusza, gładkimi, wydłużonymi zarodnikami (stosunek długości do szerokości: $Q > 2,5$) oraz tworzeniem mykoryz głównie z lipami i topolami. Przypomina *X. rubellus* (Krombh.) Quél. i *X. communis* (Bull.) Bon, od których różni się wyższą wartością Q , brakiem czerwonej pigmentacji w podstawie trzonu, różowo zabarwionym mięszem pod skórką kapelusza i jaśniejszym zabarwieniem owocników.

Xerocomus rubellus (Krombh.) Quél.

Okazy badane: 1. BPN, oddz. 343, przy Dyrekcyjnym Trybie; ATPOL: GC-55; 13.09.2016; kilkanaście owocników na ziemi, w grądzie; leg. & det. B. Gierczyk; BGF/BG/160913/0011. 2. BPN, oddz. 398, Park Pałacowy, przy budynku dyrekcji BPN; ATPOL: GC-65; 13.09.2016; kilka owocników na ziemi, w zadrzewieniu parkowym; vid. B. Gierczyk.

Gatunek częsty w Polsce, z Puszczy Białowieskiej podawany kilkakrotnie (Domański 1957, Skirgiełło 1960, Bujakiewicz i Kujawa 2010).

Podziękowania

Autorzy serdecznie dziękują Pracownikom Ośrodka Edukacji Przyrodniczej Białowieskiego Parku Narodowego, a szczególnie Paniom mgr Elżbiecie Jabłońskiej i dr Joannie Bober za współpracę przy realizacji wy-

stawy oraz wszechstronną pomoc. Dziękujemy pani Dyktor BPN Olimpii Pabian za zezwolenie na wstęp na teren Parku i zbiór niezbędnych do oznaczenia okazów. Serdeczne podziękowania składamy wszystkim tym, którzy pomagali przy wyszukiwaniu i dostarczaniu okazów na wystawę, w szcze-

gólności uczniom Zespołu Szkół Leśnych w Białowieży – Danielowi Abramowiczowi, Szymonowi Domańskiemu, Pawłowi Gruszewskiemu i Maciejowi Ostaszewskiemu. Państwu Mirosławowi i Mirosławie Wantoch-Rekowskim dziękujemy za pomoc w zbieraniu okazów oraz udostępnienie zdjęć.

LITERATURA

- ADAMCZYK J. 2003a. Grzyby wielkoowocnikowe zespołów *Tilio-carpinetum melittetosum* i *Calamagrostio-quercetum petraeae* rezerwatu leśnego Zielona Góra w północnej części Wyżyny Częstochowskiej. Ziemia Częstochowska 31: 123-138.
- ADAMCZYK J. 2003b. Grzyby wielkoowocnikowe rezerwatu leśnego "Ostrężnik" na obszarze projektowanego Jurajskiego Parku Narodowego (Wyżyna Częstochowska). Ziemia Częstochowska 30: 177-193.
- ANONYMOUS 1968. Comptes-rendu du IV-eme Congres des Mycologues Europeens. Warszawa 1966. Acta Mycol. 4: 181-196.
- BEKER H.J., EBERHARDT U., VESTERHOLT J. 2016. *Hebeloma* (Fr.) P. Kumm. Fungi Europaei 14. Edizioni Tecnografica, Lomazzo.
- BŁOŃSKI F. 1888. Spis roślin skrytokwiatowych zebranych w roku 1887 w Puszczy Białowieskiej. In: BŁOŃSKI F., DRYMER K., EISMOND A. Sprawozdanie z wycieczki botanicznej odbytej do Puszczy Białowieskiej w lecie 1887 roku. Pamiętn. Fizjogr. 8, 3: 59-155.
- BŁOŃSKI F. 1889. Spis roślin zarodnikowych zebranych lub zanotowanych w lecie w r. 1888 w puszczech: Białowieskiej, Świsłockiej i Ładzkiej. In: BŁOŃSKI F., DRYMMER K. Sprawozdanie z wycieczki botanicznej, odbytej do Puszczy Białowieskiej, Ładzkiej i Świsłockiej w 1888 roku. Pamiętn. Fizjogr. 9, 3: 55-115.
- BUJAKIEWICZ A. 2003. Puszcza Białowieska ostoją rzadkich i zagrożonych grzybów wielkoowocnikowych. Par. nar. Rez. Przyr. 22, 3: 323-346.
- BUJAKIEWICZ A., CHLEBICKI A., CHMIEL M., CIEŚLIŃSKI S., CZYŻEWSKA K., FALIŃSKI J.B., GLANC K., GŁOWACKI Z., KLAMA H., KOMOROWSKA H., LISIEWSKA M., MAJEWSKI T., MROZIŃSKA T., MUŁENKO W., SADOWSKA B., SKIRGIEŁŁO A., ZAŁUSKI T., ŻARNOWIEC J. 1992. Check-list of cryptogamous and seminal plant species recorded during the period 1987-1991 on the permanent plot V-100 (Project CRYPTO). In: FALIŃSKI J.B., MUŁENKO W. (Eds.). Cryptogamous plants in the forest communities of Białowieża National Park, Phytocoenosis 4 (N.S.), Archiv. Geobot. 3: 1-48.
- BUJAKIEWICZ A., NITA J. 2004. Żyłkowiec różowawy *Rhodotus palmatus* (Bull.: Fr.) R. Maire – mieszkaniec białowieskich ostępów. Chron. Przyr. Ojcz. 60, 5: 82-85.
- BUJAKIEWICZ A., KUJAWA A. 2010. Grzyby wielkoowocnikowe wybranych rezerwatów przyrody Puszczy Białowieskiej. Parki nar. Rez. Przyr. 29, 1: 3-26.
- CHACHUŁA P., DORDA A., FIEDOR M., RUTKOWSKI R. 2015. Grzyby Cieszyna. Urząd Miejski w Cieszynie.
- CHMIEL M.A. 2006. Checklist of Polish larger Ascomycetes. In: Mirek Z. (Ed.). Biodiversity of Poland. Vol. 8. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.
- DOMAŃSKI S. 1957. Notatki mikologiczne. Fragm. Flor. Geobot. 3, 1: 171-195.
- DOMAŃSKI S. 1967. Specyfika mikoflory nadrzewnej Białowieskiego Parku Narodowego ze szczególnym uwzględnieniem grzybów z rzędu *Aphyllphorales*. Sylwan 111, 1: 17-27.

- EBERHARDT U., BEKER H.J., VESTERHOLT J. 2015. Decrypting the *Hebeloma crustuliniforme* complex: European species of *Hebeloma* section *Denudata* subsection *Denudata* (Agaricales). *Persoonia* 35: 101-147.
- EISFELDER I. 1966. Vierter Europäischer Mykologenkongreß in Warschau. *Z. Pilzk.* 32, 3-4: 35-9.
- FALIŃSKI J.B. 1986. Vegetation dynamics in temperate lowland primeval forest. *Ecological studies in Białowieża Forest*. Dr W. Junk Publisher, Dordrecht.
- GIERCZYK B., CHACHUŁA P., KARASIŃSKI D., KUJAWA A., KUJAWA K., PACHLEWSKI T., SNOWARSKI M., SZCZEPKOWSKI A., ŚLUSARCZYK T., WÓJTOWSKI M. 2009. Grzyby wielkoowocnikowe polskich Bieszczadów. Część I. *Parki nar. Rez. Przynr.* 28, 3: 3-100.
- GIERCZYK B., KUJAWA A., PACHLEWSKI T., SZCZEPKOWSKI A., WÓJTOWSKI M. 2011a. Rare species of the genus *Coprinus* Pers. s. lato. *Acta Mycol.* 46, 1: 27-73.
- GIERCZYK B., KUJAWA A., SZCZEPKOWSKI A., CHACHUŁA P. 2011b. Rare species of *Lepiota* and related genera. *Acta Mycol.* 46, 2: 137-178.
- GIERCZYK B., SZCZEPKOWSKI A., KUJAWA A. 2013. XVIII Wystawa Grzybów Puszczy Białowieskiej. *Parki nar. Rez. Przynr.* 32, 2: 88-112.
- GIERCZYK B., SZCZEPKOWSKI A., KUJAWA A., KARASIŃSKI D. 2014. Materiały do poznania mykobioty Puszczy Białowieskiej. *Przegl. Przynr.* 25, 1: 3-36.
- GIERCZYK B., KUJAWA A., SZCZEPKOWSKI A. 2015a. XX Jubileuszowa wystawa grzybów Puszczy Białowieskiej. Materiały do poznania mykobioty Puszczy Białowieskiej. *Przegl. Przynr.* 26, 1: 11-29.
- GIERCZYK B., KUJAWA A., SZCZEPKOWSKI A., ŚLUSARCZYK T., KOZAK M., MLECZKO P. 2015b. XXI Wystawa Grzybów Puszczy Białowieskiej. Materiały do poznania mykobioty Puszczy Białowieskiej. *Przegl. Przynr.* 26, 3: 10-50.
- HALAMA M. 2015. Grzyby makroskopijne. In: PUKACZ A., PEŁECHATY M. (Eds.). Łagowsko-Suleciński Park Krajobrazowy. Różnorodność ekologiczna i gatunkowa. Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego, Gorzów Wlkp.: 148-167.
- HALAMA M., ROMAŃSKI M. 2010. Grzyby makroskopijne (macromycetes). In: KRZYSZTOFIAK L. (Ed.). Śluzowce *Myxomycetes*, grzyby *Fungi* i mszaki *Bryophyta* Wigierskiego Parku Narodowego. *Przyroda Wigierskiego Parku Narodowego. Seria naukowa. Stowarzyszenie "Człowiek i Przyroda"*. Suwałki: 87-201.
- HOLEC J., KOLAŘÍK M. 2013. *Ossicaulis lachnopus* (Agaricales, Lyophyllaceae), a species similar to *O. lignatilis*, is verified by morphological and molecular methods. *Mycol. Progress* 12: 589-597.
- JAROSZEWICZ B. 1996. Grzyby (*Mycota*) Puszczy Białowieskiej – gatunki zgromadzone na II Wystawie Grzybów Puszczy Białowieskiej. *Parki nar. Rez. przynr.* 15: 47-53.
- JAROSZEWICZ B. 2010. Charakterystyka przyrodnicza i historia Puszczy Białowieskiej i jej przedpola. In: OBIDZIŃSKI A. (Ed.). *Z Mazowsza na Polesie i Wileńszczyznę. Zróżnicowanie i ochrona szaty roślinnej pogranicza Europy Środkowej i Północno-Wschodniej*. Polskie Towarzystwo Botaniczne, Warszawa: 213-223.
- JĘDRZEJEWSKA B., JĘDRZEJEWSKI W. 1998. Predation in vertebrate communities. *The Białowieża Primeval Forest as a case study*. Springer Verlag, Berlin.
- KAŁUCKA I.L., JAGODZIŃSKI A.M., NOWIŃSKI M. 2016. Biodiversity of ectomycorrhizal fungi in surface mine spoil restoration stands in Poland – first time recorded, rare, and redlisted species. *Acta Mycol.* 51, 2: 1080.
- KARASIŃSKI D. 2014. Puszczańskie rarytasy. Białowieży Park Narodowy, Białowieża.
- KARASIŃSKI D., KUJAWA A., PIĄTEK M., RONIĘCZAK A., WOŁKOWYCKI M. 2009. Contribution to biodiversity assessment of European primeval forests: new records of rare fungi in the Białowieża Forest. *Pol. Bot. J.* 54, 1: 55-97.
- KARASIŃSKI D., KUJAWA A., SZCZEPKOWSKI A., WOŁKOWYCKI M. 2010. Wykaz gatunków stwierdzonych w Białowieżskim Parku Narodowym podczas prac do Planu ochrony 2011-2030. [maszynopis].

- KARASIŃSKI D., KUJAWA A., GIERCZYK B., ŚLUSARCZYK T., SZCZEPKOWSKI A. 2015. Grzyby wielkoowocnikowe Kampinoskiego Parku Narodowego. Kampinoski Park Narodowy, Izabelin-Lublin.
- KARASIŃSKI D., WOŁKOWYCKI M. 2015. An annotated and illustrated catalogue of Polypores (Agaricomycetes) of the Białowieża Forest (NE Poland). *Pol. Bot. J.* 60, 2: 217-292.
- KNUDSEN H., VESTERHOLT J. (Eds.). 2012. *Funga Nordica*. Agaricoid, boletoid, clavarioid, cypheloid and gastroid genera. Nordsvamp, Copenhagen.
- KOTLABA F., LAZEBNÍČEK J. 1967. IV. Sjezd evropských mykologů, Polsko 1966. *Česká Mycol.* 21, 1: 54-59.
- KUDŁAWIEC B., MISIUNA Ł. 2014. Grzyby wielkoowocnikowe Macromycetes Góry Wierzejskiej w Górach Świętokrzyskich. *Przegl. Przynr.* 25, 3: 3-30.
- KUJAWA A. 2009. Grzyby wielkoowocnikowe. In: OKOŁÓW C., KARAŚ M., BOŁBOT A. (Eds.). *Białowieżski Park Narodowy. Poznać-Zrozumieć-Zachować*. Białowieżski Park Narodowy, Białowieża: 87-110.
- KUJAWA A. 2016. Grzyby makroskopijne Polski w literaturze mikologicznej (wersja: czerwiec 2016). In: SNOWARSKI M. *Atlas grzybów Polski*. Dostęp 01.11.2016. [<http://www.grzyby.pl/grzyby-makroskopijne-Polski-w-literaturze-mikologicznej.htm>].
- KUJAWA A., GIERCZYK B. 2013. Rejestr gatunków grzybów chronionych i zagrożonych. Część VIII. Wykaz gatunków przyjętych do rejestru w roku 2012. *Przegl. Przynr.* 24, 4: 10-41.
- KUJAWA A., ŚLUSARCZYK T. 2013. Opracowanie projektów planów ochrony Parku Narodowego „Ujście Warty” oraz obszaru Natura 2000 PLC 080001 „Ujście Warty”. Zadanie: Inwentaryzacja zasobów grzybów wielkoowocnikowych. Sprawozdanie z inwentaryzacji grzybów wielkoowocnikowych Parku Narodowego „Ujście Warty”. [maszynopis].
- KULIŃSKA I., STEFANIAK M. 2016. Czy wiesz, co jest. Białowieżski Park Narodowy, Białowieża.
- LATAŁOWA M., ZIMNY M., PEŃDZISZEWSKA A., KUPRYJANOWICZ M. 2016. Postglacjalna historia Puszczy Białowieżskiej – roślinność, klimat i działalność człowieka. *Parki nar. Rez. Przynr.* 35, 1: 3-49.
- ŁAWRYNOWICZ M., ŚLUSARCZYK D., WALEWSKA-GRĄBCZEWSKA I. 2009. Grzyby projektowanego rezerwatu „Gąszczek” na Wyżynie Częstochowskiej. *Parki nar. Rez. Przynr.* 28, 4: 3-16.
- MYCOBANK 2016. The MycoBank engine and related databases. Dostęp 01.11.2016. [<http://www.mycobank.org>].
- NESPIAK A. 1956. Grzyby kapeluszowe w zespołach leśnych Puszczy Białowieżskiej (Komunikat wstępny). *Fragm. Flor. Geobot.* 2, 2: 134-135.
- NESPIAK A. 1959. Studia nad udziałem grzybów kapeluszowych w zespołach leśnych na terenie Białowieżskiego Parku Narodowego. *Mon. Bot.* 8: 3-141.
- NESPIAK A. 1968. Grzyby. In: FALIŃSKI J.B. (Ed.). *The National Park in Białowieża Primeval Forest*. PWRiL, Warszawa.
- NESPIAK A. 1970. Grzyby i grzybobranie w Puszczy Białowieżskiej. Białostockie Towarzystwo Kultury w Białymstoku, Białowieża.
- NESPIAK A. 1975. Einige interessante Pilze aus dem Kalkgebiet der Polnischen Tatra. *Schw. Z. Pilzk.* 53, 11: 169-173.
- NESPIAK A. 1981. Grzyby (Mycota). Tom XIV. Podstawczaki (*Basidiomycetes*). Bedłkowe (*Agaricales*). Zaslónakowate (*Cortinariaceae*). Zaslónak II (*Cortinarius* II). In: KOCHMAN J., SKIRGIEŁŁO A. (Eds.). *Flora polska. Rośliny zarodnikowe Polski i ziem ościennych*. PWN, Warszawa-Kraków.
- NESPIAK A. 1990. Grzyby (Mycota). Tom XIX. Podstawczaki (*Basidiomycetes*). Bedłkowe (*Agaricales*). Zaslónakowate (*Cortinariaceae*). Strzępiak (*Inocybe*). In: KOCHMAN J., SKIRGIEŁŁO A. (Eds.). *Flora polska. Rośliny zarodnikowe Polski i ziem ościennych*. PWN, Warszawa-Kraków.
- NEUHOFF W. 1933. Die Hymenomyceten Ostpreussens. Eine systematische Zusammenstellung. *Unser Ostland* 2, 7: 317-397.

- NIEMELÄ T. 2013. Grzyby poliporoidalne Puszczy Białowieskiej. Klucz do oznaczania wraz z opisami gatunków. Białowiecki Park Narodowy, Białowieża.
- PILÁT A. 1950. Contribution to the knowledge of the Hymenomycetes of Białowieża virgin forest in Poland. Stud. Bot. Čechosl. 11: 145-173.
- ROZPORZĄDZENIE Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 w sprawie ochrony gatunkowej grzybów. Dz. U. z 2014, poz. 1408.
- SKIRGIEŁŁO A. 1960. Borowikowate (*Boletales*). In: KOCHMAN J., SKIRGIEŁŁO A. (Eds.). Grzyby (*Fungi*). 1. Podstawczaki (*Basidiomycetes*). PWN, Warszawa.
- SKIRGIEŁŁO A. 1991. Gołąbkowe (*Russulales*), Gołąbkowate (*Russulaceae*). I. Gołąbek (*Russula*). In: SKIRGIEŁŁO A. (Ed.). Grzyby (*Mycota*). 20. Podstawczaki (*Basidiomycetes*). PWN, Warszawa-Kraków.
- SKIRGIEŁŁO A. 1998. Macromycetes of oak-hornbeam forests in the Białowieża National Park – monitoring studies. Acta Mycol 33, 2: 171-189
- SOKOŁOWSKI A.W. 2004. Lasy Puszczy Białowieskiej. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa.
- SZCZEPKOWSKI A., KUJAWA A., KARASIŃSKI D., GIERCZYK B. 2008. Grzyby zgromadzone na XIV Wystawie Grzybów Puszczy Białowieskiej. Parki nar. Rez. Przyr. 27, 4: 115-133.
- SZCZEPKOWSKI A., KUJAWA A., KARASIŃSKI D., GIERCZYK B. 2011. XVII Wystawa Grzybów Puszczy Białowieskiej w Hajnówce. Parki nar. Rez. Przyr. 30, 3-4: 129-134.
- SZKODZIK J. 2005. Macromycetes in communities of *Abies alba* on its range border in Central Poland. Acta Mycol. 40, 1: 113-131.
- WILGA M.S., WANTOCH-REKOWSKI M. 2011. Grzyby wielkoowocnikowe rezerwatu przyrody „Zamkowa Góra” w Kaszubskim Parku Krajobrazowym (Pojezierze Kaszubskie). Przegł. Przyr. 22, 1: 84-96.
- WOJEWODA W. 2003. Checklist of Polish larger Basidiomycetes. In: MIREK Z. (Ed.). Biodiversity of Poland. Vol. 7. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.
- WOJEWODA W., HEINRICH Z., KOMOROWSKA H. 1999. Macromycetes of oak-lime-hornbeam woods in the Niepołomice Forest near Kraków (S Poland) – monitoring studies. Acta Mycol. 34, 2: 201-266.
- WOJEWODA W., ŁAWRYNOWICZ M. 2006. Red list of the macrofungi in Poland. In: MIREK Z., ZARZYCKI K., WOJEWODA W., SZELĄG Z. (Eds.). Red list of plants and fungi in Poland. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences. Kraków: 53-70.

Summary

At the 22nd Exhibition of Fungi of the Białowieża Forest 202 fungal species were presented. During the field works prior to the Exhibition, 11 species new to Poland (*Cortinarius arvalis*, *C. incisor*, *C. lacustris*, *Cystoderma subvinaceum*, *Lentinellus micheneri*, *Melanoleuca heterocystidiosa*, *M. substrictipes*, *Ossicaulis lachnopus*, *Phaeohelotium terrestre*, *Pseudaleuria fibrillosa*, *Xerocomus bubalinus*) and 24 species new to the Białowieża Forest were found.

Adresy autorów:

Błażej Gierczyk

Wydział Chemii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

ul. Umultowska 89b, 61-614 Poznań

e-mail: hanuman@amu.edu.pl

Tomasz Ślusarczyk

os. Widok 15/23, 66-200 Świebodzin

e-mail: funalia@wp.pl

Andrzej Szczepkowski

Zakład Mikologii i Fitopatologii Leśnej

Katedra Ochrony Lasu i Ekologii, Wydział Leśny SGGW w Warszawie

ul. Nowoursynowska 159, 02-779 Warszawa

e-mail: andrzej_szczepkowski@sggw.pl

Anna Kujawa

Instytut Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN

ul. Bukowska 19, 60-809 Poznań

e-mail: anna.kujawa@isrl.poznan.pl